

Sammen i Selbu

Innsiktsrapport fra kartleggingsarbeidet

Prosjektgruppa, høsten 2021

Denne innsiktsrapporten forsøker å beskrive hva som fungerer godt og hvilke utfordringer vi har i Selbu kommune knyttet til tverrfaglig, koordinert og helhetlig hjelp til utsatte barn, unge og familier, med fokus på forebygging og tidlig innsats. Rapporten beskriver også mulige tiltak som er løftet frem av et bredt utvalg, som kan bidra til å løse noen av utfordringene som er tematisert.

«Det går ikke etter NN sine behov, men etter ansattes behov»

«Du føler deg som en belastning, også for samfunnet»

«Vi har savnet en koordinerende instans som kunne gi informasjon om hvilke rettigheter vi har»

«Hun så meg, og forstod meg. Jeg følte meg sett og hørt»

«Du blir kastet ut i møter med nye folk, og må fortelle livshistorien på nytt. Du ender med å gi opp da, for det er ikke noe vits. Du får ikke noe hjelp uansett»

«Barnehagen fungerer som en koordinerende instans i arbeidet. Det gjør at vi føler at de vil familien godt, og at vi kan senke skuldrene»

«Jeg tror jeg ble sett på som et problembarn egentlig»

«Jeg skjønner ikke hvorfor du må ha en «problemunge» for å få hjelp til å forstå ungen din»

«Det er behov for noen som holder den røde tråden»

«Man må være ressurssterk og frisk for å være syk»

«Ansatte må tørre å være nysgjerrig og spørre foreldrene om hvordan de opplever situasjonen»

«Ansvarsgruppen fungerte godt frem til koordinatorbyttet, som vi ikke fikk vite om»

«Det er synd at man skal bli så gammel før man føler at man får hjelp. Du føler at du har tapt mye»

«At det er noen som har en [rød] tråd i det. Slik at vi som står midt oppe i utfordringen ikke trenger å holde tak i den tråden. For da er det fort at den er tynnere jo lengre det går»

«Etter det felles samarbeidsmøtet begynte det å skje ting»

«Vi har vel egentlig aldri fått fortalt hva som er hensikten eller formålet med individuell plan»

Sitatene er hentet fra intervju med familier i 2021, om deres erfaringer i møte med hjelpeapparatet.

Informasjonsgrunnlaget i rapporten er innhentet gjennom en bred kartlegging som er gjort høsten 2020 og våren 2021. Metoder for innhenting av informasjon;

1. Intervju med 8 familier i målgruppen, som har mottatt hjelp fra tjenesteapparatet i Selbu
2. Samtale med 4 engasjerte innbyggere som er opptatt av barns oppvekst og tverrfaglig samarbeid
3. Innspill fra barn/unge gjennom data fra Ungdomsrådet, Ungdata og UVIS-prosjektet (Ung og voksen i Selbu)
4. Møter med ansatte i tjenesteapparatet. Informasjon, innspill og tilbakemeldinger
5. 2 Spørreundersøkelser til ansatte i tjenester rundt barn og unge i forbindelse med prosjektet BTI (Bedre tverrfaglig innsats)/Fra magefølelse til handling i 2018-2019
6. Evalueringer av alle tverrfaglige team i barnehager og skoler
7. Evaluering av Samordningsteam barn og unge
8. Evalueringer av eksisterende tiltak og Værnesregion-modellen
9. Drøftinger i Tverrfaglig forum under covid-19 / andre tverrfaglige fora
10. Informasjonsmøter og gruppearbeid i Hovedutvalg helse, oppvekst og kultur
11. Informasjonsmøter med frivilligheten – som frivilligsentralen, idrettsrådet, idrettslagene og Råd for eldre og funksjonshemmede. Også andre lag/organisasjoner som tilbyr fritidsaktiviteter til barn og unge er gitt muligheten til samarbeid
12. Eksisterende dokumenter om tjenestetilbudet i Selbu kommune
13. Møter og erfaringsutvekslinger med andre kommuner, eksempelvis Frøya, Stjørdal og Trondheim
14. Kunnskapsgrunnlag innhentet fra offentlige rapporter og dokumenter, lokalt og nasjonalt, blant annet Oppvekstprofilen og Folkehelseprofilen for Selbu fra 2020 og 2021
15. Kompetanseheving og nettverkssamlinger med andre kommuner i regi av Statsforvalteren, RVTS og andre

INNHOOLD I RAPPORTEN

1. ANSATTE OG POLITIKERES PERSPEKTIV	5
1.1 POSITIVE ERFARINGER.....	5
1.2 UTFORDRINGSBILDE.....	5
1.3 MULIGE TILTAK	6
2. MÅLGRUPPENS PERSPEKTIV	8
2.1 POSITIVE ERFARINGER	8
2.2 UTFORDRINGSBILDE.....	9
2.3 MULIGE TILTAK	10
3. INNBYGGERES OG FRIVILLIGHETENS PERSPEKTIV	11
3.1 POSITIVE ERFARINGER.....	11
3.2 UTFORDRINGSBILDE.....	11
3.3 MULIGE TILTAK	12
4. INNSPILL OG REFLEKSJONER BASERT PÅ ANNEN INFORMASJONSINNHEITING	13
4.1 POSITIVE ERFARINGER.....	13
4.2 UTFORDRINGSBILDE.....	14
4.3 MULIGE TILTAK	16

Rapporten er strukturert etter innspill fra ulike grupper, både vedrørende kommunens styrker og utfordringer, samt mulige tiltak.

De mulige tiltakene som er skissert i denne rapporten er spilt inn fra et bredt utvalg, og skal bearbejdes videre i prosjektet. Disse vil danne grunnlaget for tiltakene som kommunen skal jobbe med videre i prosjektet.

Til slutt i rapporten presenteres innspill og refleksjoner basert på samtaler med andre kommuner, drøftinger og evalueringer i tjenesteapparatet, offentlige rapporter og dokumenter etc., som ikke kan plasseres under innspill fra en enkelt gruppe.

1. ANSATTE OG POLITIKERES PERSPEKTIV

1.1 POSITIVE ERFARINGER

Systemnivå

- Oversiktlig hjelpeapparat og kort vei for å samarbeide/ta kontakt
- Vi har mange gode forebyggende tiltak og møtefora rundt barn og unge

Individnivå

- Engasjerte ansatte med ønske om å gi best mulig hjelp til den enkelte
- Frivilligheten står sterkt i Selbu, engasjert lokalsamfunn
- Fremoverlente ansatte med ønske om utvikling

1.2 UTFORDRINGSBILDE

Systemnivå

- For dårlig koordinert hjelp -tiltakene «flyter», ingen rød tråd i tjenesteapparatet
- Lite synlig/lukket barnevern
- Få tilbud til skolelei ungdom/tilpasset tilbud
- Vanskelig å finne frem til tjenestene for foreldre/andre
- Rus- og psykisk helsetjeneste er «designet» for voksne brukere, men større påtrykk blant barn og unge de siste årene
- Værnesregion-modellen er utdatert, det er uoversiktlig hvilke tilbud vi har i dag
- Bekymringsfullt/alvorlig skolefravær – hvem sitt ansvar?
- Økende andel unge med psykiske vansker i kommunen, vi har ikke et tilpasset tilbud til disse
- Fagprofesjoner inkluderes for lite i ulike tverrfaglige fora rundt barn og unge – tjenestene jobber «isolert»
- Mange tverrfaglige samarbeidsfora med tilnærmet samme mandat/saker/deltakere. Kan disse samkjøres i større grad?
- Barnevernet representeres med mange forskjellige ansatte i samarbeid med øvrig tjenesteapparat
- Ingen tjeneste kjenner familiens hele situasjon – vanskelig å jobbe med helheten rundt barnet
- Ulike rutiner/praksis for tverrfaglige team i barnehager og skoler

- Journalføring og dokumentering – ulike fagsystemer som ikke snakker sammen
- Utfordringsbildet dreier seg mer mot psykisk helse og familievern, dette krever muligens annen oppfølging enn tidligere
- Behov for mer fokus på hvordan foreldres psykiske helse / livssituasjon påvirker barn. Når en oppdager at foreldre sliter, bør det være en automatikk i at barn / familien får tidlig hjelp
- Foreldreveiledningstilbudet er sårbart og oppstykket

Individnivå

- Taushetsplikten
  - Ulike lover for de ulike tjenestene
  - Lovverket tolkes ulikt
  - Ulike rutiner for innhenting av samtykke
- Tradisjonell/sektoriell tenkning (holdninger)
  - For lite helhetstankegang
  - Involverer andre tjenester for lite
- Samhandling mellom tjenester – uklar ansvarsfordeling, kjenner hverandre for dårlig på tvers av tjenester og sektorer
- Distanse – særlig mellom barnevern og øvrige tjenester
- Stort fravær fra møter og lite tilgjengelighet i enkelte tjenester, som barnevern og NAV
- Kvaliteten i tverrfaglige samarbeid er per i dag for personavhengig

1.3 MULIGE TILTAK

Systemnivå

- Synligere barnevern som inngår i et helhetlig hjelpeapparat
- Felles/omforent barnesyn i Selbu
- Overordnet ansvar for koordinering av tjenestene i tverrfaglige samarbeid
- Felles rutiner på tvers av tjenester i arbeidet rundt barn og familier
- Styrket svangerskapsomsorg
- Flere yrkesgrupper inn i skole/barnehage - miljøterapeuter
- Fastlegene må delta mer i de tverrfaglige samarbeidene rundt familier – forpliktende samarbeid
- Felles plan for foreldremøter i skole og barnehage, med fokus på inkludering
- Sikre gode rutiner/opplæring for nytilsatte

- Felles strategi/plan for samarbeidet mellom det offentlige hjelpeapparatet og det frivillige/andre samarbeidspartnere
  - Strategi for hvordan få med alle barn i fritidsaktiviteter – overgangen barnehage til skole
  - Strategi for hvordan inkludere innflyttere, og få med barna i fritidsaktiviteter
  - Kontingentkassa må gjøres bedre kjent
- Overordnet oppvekstplan for arbeidet rundt barn og unge i Selbu. Felles mål, grunnverdier, rød tråd. «Sånn gjør vi det i Selbu».
  - Årshjul/fast møtepunkt med faste tema hvert år som involverer innbyggere, politikere og ansatte
- Egen kontaktperson i kommunen for det frivillige apparatet ved bekymring for barn
- Diskusjoner/drøftinger med frivilligheten rundt hvilke verdier, prinsipper og barnesyn som skal ligge til grunn for arbeidet i organisasjonene
- Familieteam som jobber helhetlig rundt familier, har oversikt over behov – foreldreveiledning også til familier med barn over 12 år
- Samarbeid mellom helsestasjonen og barnehagene på 2-årskonsultasjon

Individnivå

- Oversikt over alle tjenester og hva de kan hjelpe med. Når kontakter man hvem? (for ansatte og innbyggere)
- Bli bedre kjent på tvers av tjenester og hva man kan tilby
- Økt brukerfokus i arbeidet med barn og familier
- Felles mål for arbeidet/samarbeidet rundt målgruppa i alle tjenester
- Kompetanseheving for ansatte innen temaene psykisk helse (barn og foreldre), somatikk og håndtering av taushetsplikt
- Tilbakemelding til melder ved bekymringsmelding til barneverntjenesten, rutiner for dette
- Kompetanseheving i frivilligheten rundt sårbare barn. Eks. Kurs/videoer i samarbeid med det offentlige

2. MÅLGRUPPENS PERSPEKTIV

Innspillene er hentet fra intervju med 8 familier, representert ved foresatte eller unge voksne selv, samt andre undersøkelser som Ungdata og UVIS-studien og dialog med Ungdomsrådet.

2.1 POSITIVE ERFARINGER

Systemnivå

- Gode overganger og informasjonsflyt barnehage-skole-ungdomsskole
- Tverrfaglig samarbeid både internt mellom kommunale tjenester og med spesialisttjenester, som overføres i overganger mellom tjenester
- Foreldreveiledning (PMTO) – nyttige verktøy og tilbakemeldinger – bør informeres mer om, flere bør få tilbudet på et tidligere tidspunkt (før utfordringen har blitt så stor)
- Foreldrekurs i regi av psykolog for barn og unge
- Et hjelpeapparat som er «på» og noen som tar det koordinerende ansvaret, foreldre kan senke skuldrene og vite at noen tar ansvar
- Samarbeidsmøter med alle involverte instanser – alle bidrar med sine perspektiv for å finne gode løsninger sammen med familien, arbeidet blir effektivt. Et team rundt barnet/familien

Individnivå

- Godt foreldresamarbeid gir god fungering i skole – tilrettelegging i samarbeid med foreldre og tillegge foreldres meninger vekt
- Individet i fokus – individuell tilrettelegging og ønske om å forstå familiens situasjon, nysgjerrighet og ønske om å lære (holdninger)
- Foreldredeltakelse i ansvarsgrupper – får medvirke
- Deltakelse fra fastlege i ansvarsgrupper – blir kjent med barnet, helhetlig helseoppfølging
- En kontaktperson i kommunen som fungerer som støtte i møte med andre tjenester, og holder den røde tråden i oppfølgingen
- Ansatte som ser og lytter til barnet/ungdommen, og spør hva som er viktig for barnet selv. Som ser mennesket bak og prøver å forstå hvorfor barnet har det vanskelig
- 90% av ungdommer på ungdomsskolen svarer i Ungdataundersøkelsen fra 2020 at de tror de vil fullføre videregående opplæring. Tallet øker til 96% på videregående.

2.2 UTFORDRINGSBILDE

Systemnivå

- Savner en koordinerende instans/kontakt for familien og hjelpen som gis. Noen opplever å måtte fortelle sin livshistorie til mange personer, og opplever at hjelpen er fragmentert
- Savner hjelp til å «finne fram i systemet» og koble på aktuelle hjelpeinstanser, rettigheter for foreldre etc.
- Helhetlig hjelp for familien (familieperspektiv) mangler. Behov for helhetlig oppfølging
- Foreldrene må være ressurssterke for å få hjelp – må være «på» for å få hjelpen de trenger/har krav på
- Hjelpen kommer for sent, bl.a. foreldreveiledning gis som tiltak når problemene er blitt store
- Tverrfaglige samarbeid rundt barnet kommer i gang for sent
- 3 av 4 ungdommer svarer i UVIS-studien (Ung og voksen i Selbu) fra NTNU at det er for få møtesteder for ungdom i Selbu. Tendensen er økende med alderen.
- Kun 52 % av ungdommer på ungdomsskolen svarer i Ungdataundersøkelsen fra 2020 at de synes det er godt nok tilbud av lokaler for å treffe andre unge på fritida. Tallet synker ytterligere til 23% på videregående.
- Ungdommer kjenner i liten grad til hvilken hjelp som finnes, og hvem de kan kontakte dersom de har det vanskelig
- Overgangen til videregående skole med mer ansvar for egen læring er nokså brå

Individnivå

- Foreldres og barns reelle medvirkning – å føle seg hørt og bli tatt på alvor i saker og avgjørelser som angår dem
- Samarbeid innad i egen tjeneste (dårlig informasjonsflyt mellom avdelinger)
- Ønske om å «løse saker» i egen tjeneste uten å jobbe tverrfaglig og innhente faglig ekspertise utenfra. Innse at egen kompetanse ikke er nok
- Individuell plan og koordinator «på papiret», uten at dette benyttes aktivt som verktøy og støtte for familien
- Ansvarsgrupper – mye snakk, lite som gjøres mellom møtene, stor gruppe/behov for noen som taler familiens sak (maktperspektivet), sjeldne møter, lite konkrete mål
- Fravær i tjenestene forsinker hjelpen/fører til at hjelpen ikke blir gitt

- Manglende kompetanse på helsemessige utfordringer/diagnoser i skole, og verktøy som kan benyttes
- For lite inkludering av barn med funksjonshemninger/andre utfordringer i opplegg som klassen gjennomfører
- Det tas utgangspunkt i hjelpeapparatets kunnskap og behov, i stedet for barnets behov når man tilrettelegger oppfølgingen
- Holdninger knyttet til barn med utfordrende atferd – må se barnet bak
- 72% tror de vil få et godt og lykkelig liv Ungdata ungdomsskolen 2020. Tallet øker til 77% på videregående.

2.3 MULIGE TILTAK

Systemnivå

- Oversikt over hvilken hjelp foreldre/familier kan få helt fra spedbarnsalder (hvilke tilbud finnes) – dette bør formidles fast i f.eks foreldremøter/på helsestasjonen etc.
- Infohefte for foreldre med barn med funksjonshemming – rettigheter, hvor ta kontakt etc.
- Koordinerende instans som
  - Hjelper foreldre med å finne frem i systemet, info om rettigheter/stønader etc.
  - Holder helhetsoversikten og den «røde tråden» under oppfølgingen fra flere tjenester
  - Har familieperspektiv på hjelpen
- Lavterskel foreldreveiledning til alle foreldre på et tidlig stadium, ikke bare ved utfordringer. Kunnskap om barnas stadier, hva kan forventes av dem etc. Mye er likt for alle barn, dette bør foreldre få kunnskap om – forebygging tidlig
  - Foreldrerådgivere ute i tjenestene?
  - Kurs/brosjyrer etc. som deles ut på helsestasjonen
  - «Foreldreskole»
- Økt fokus på mors helse etter fødsel – forebyggende for familien som helhet
- Bedre metode for ansvarsgrupper, og oppfølging av tiltak i ettertid
- Tettere samarbeid mellom helsestasjon/lege og barnehage/skole
- Mer samarbeid mellom kommunene i VR vedr. sjeldne diagnoser/verktøy som brukes i barnehage og skole – lære av hverandre, benytte kunnskap på tvers
- Barn og unge må ha én person å forholde seg til i hjelpeapparatet – slippe å fortelle historien sin på nytt
- Hjelpeapparatet må være tilstede på barn og unges arenaer – lett tilgjengelig

- Forberede ungdommer på ungdomsskolen før oppstart på videregående, med særlig fokus på ansvar for egen læring og mer frihet

Individnivå

- Økt bevissthet rundt og rutiner for medvirkning – foreldres og barnets stemme, de kjenner barnets behov, ta dette på alvor
- Mer tverrfaglig samarbeid på et tidlig stadie ved bekymring/magefølelse, der foreldre også bidrar
- Økt kompetanse på sammensatt helseproblematikk i skole

3. INNBYGGERES OG FRIVILLIGHETENS PERSPEKTIV

3.1 POSITIVE ERFARINGER

Systemnivå

- Fadderordning for flyktninger – samarbeid mellom frivilligsentralen og flyktningetjenesten. Fokus på inkludering og sosial støtte
- Fritidstilbudet, særlig idretten og kulturlivet, står sterkt i kommunen

Individnivå

- Samarbeidsmøter hvor informasjon er toveis
- Frivilligheten som det offentliges «utstrakte arm»

3.2 UTFORDRINGSBILDE

Systemnivå

- Tjenestetilbud til ungdom som sliter – kartlegging, samtaler, langvarig og tett oppfølging
- Ikke tett nok samarbeid mellom tjenesteapparat og samarbeidende instanser og frivillighet. For eksempel ungdomsklubben, der mange utsatte barn oppholder seg.

- Uoversiktlig/manglende koordinering av ulike instanser med ansvar for arbeidsutprøving (vgs, ungdomsskole, NAV etc.)
- Støttekontakt/avlastning bør være mer lavterskel og koblet mot familier som helhet, ikke enkeltbarn eller enkeltpersoner
- NAV utilgjengelig for personer med store vansker og sammensatte behov (ikke digitale ferdigheter/angst for å ta kontakt etc.)
- For dårlig informasjon til f.eks. innflyttere om fritidstilbudet i Selbu
- Kontingentkassa/andre tiltak som omhandler økonomi er vanskelig å håndtere – hvordan spør man foreldre om de har behov for økonomisk hjelp?

Individnivå

- Ungdom og destruktiv atferd (rus, ulovlig kjøring etc.) – tidlig debut
- Foreldresamarbeidet vedr. ungdom og rus – holdninger/kultur i Selbu
- Taushetsplikten som hinder for samarbeid med frivillighet og samarbeidende instanser – hensiktsmessig med fellesmøter, felles info, DIALOG.
  - Enkelte tjenester tett på familier får ikke mulighet til å delta i tverrfaglige møter som ansvarsgruppemøter m.m. Enveis-informasjon.
- Lavinntekt – holdninger, utstyrspress, hvordan snakker vi om temaet, tabu
- Terskelen for å bry seg/gripe inn i møte med familier eller barn – hvor går grensa
- Hyppige utskiftninger av trenere/ansvarlige i organisasjoner rundt barn og unge – kompetanseheving utfordrende

3.3 MULIGE TILTAK

Systemnivå

- Behov for koordinerende instans/stilling for familier og samarbeidende tjenester
- Tettere samarbeid hjelpeapparat-frivillighet vedr. familier med utfordringer/ungdom som trenger et konstruktivt tilbud
  - Det kommunale hjelpeapparatet som en støttespiller for det frivillige i arbeidet de gjør
- Én kontaktperson/frivilligkontakt i kommunen for det frivillige/samarbeidende instanser utenfor kommunen ved magesfølelse/bekymring – tar saken videre i systemet, har ansvar for å informere om kontingentkassa/andre ordninger
- Utvide fadderordning for flyktninger til å gjelde andre familier med utfordringer. Vennefamilier/ressurspersoner. Også for nyinnflyttere. Behov for å rekruttere flere yngre frivillige.

- Tiltaksbank – hvilke instanser kan/bør man koble på
- Tenke bredt i forankringen av kommunale verktøy som handlingsplaner etc. – involvere ikke-kommunale instanser og frivillighet
- Mer fokus på personlig økonomi i skole/opplæring
- Mapper for nyinnflyttere
- Møte mellom nyinnflyttere og skole, og noen som kan gi info om fritidstilbud
- Informasjon til alle foreldre om fritidstilbud for barn og unge – fast på foreldremøter i f.eks 1. eller 3. klasse når barn starter med fritidsaktiviteter

Individnivå

- Kompetanseheving til frivilligheten/samarbeidende instanser rundt utsatte barn og familier – samarbeid med kommunen. Dette bør legges til ordinære møter i laget/som en sjekklister slik at det ikke blir «ekstraarbeid»
- Tidlig og tett involvering av politikontakt i bekymringsaker – ressurs, kan stille krav, forklare konsekvenser etc.
- Kompetanseheving/holdningsendring gjennom temakvelder for foreldre og lag/organisasjoner vedr. tematikk som rus, inkludering, lavinntekt/utstyrspress, vennefamilier etc.
- Økt bruk av samtykke for å unngå taushetsplikt som hinder – fellesmøter rundt familier
- Ansatte i hjelpeapparatet må ha personlig økonomi med i beregningen når de skal gi hjelp – økonomi må på plass først – koble på NAV/bank, tenke helhet
- Fritidskortet for alle barn – ikke søknadsbasert og unngår stigma

4. INNSPILL OG REFLEKSJONER BASERT PÅ ANNEN INFORMASJONSINNHEITING

4.1 POSITIVE ERFARINGER

Systemnivå

- Kommunen har gjennomført/er i gang med mange prosjekter og satsninger som styrker arbeidet med barn, unge og familier

- Arbeidet med tverrfaglig samhandling er allerede påstartet gjennom kommunens BTI-arbeid (Bedre tverrfaglig innsats) i 2018-2019, dette bør bygges videre på
- Fremoverlent organisasjon med ønske om utvikling
- Etablerte tverrfaglige strukturer/samarbeidsfora som kan videreutvikles
- Små forhold og korte linjer for samarbeid på tvers

Individnivå

- Engasjert lokalsamfunn/frivillig sektor rundt barn og unge – eks. fadderordning for flyktninger, idrettslag
- 84% av barn og unge i kommunen deltar i en fritidsorganisasjon (Folkehelseprofilen 2021)– og det er forholdsvis små forskjeller i deltakelse blant barn og unge, ut fra familiens bakgrunn (sosioøkonomiske status). Dette gir gode muligheter for samarbeid med frivilligheten knyttet til utsatte barn og unge
  - 87% av elvene i 5.-7. trinn svarte på Ungdata i 2021 at de deltok i en fast fritidsaktivitet – flesteparten av disse deltar i sport/idrett
- Ansatte som ivrer etter å utvikle tjenester til det beste for målgruppen, og som strekker seg litt ekstra
- Ansattgruppen har stort fokus på relasjonsarbeid
- Bred kompetanse i ansattgruppen vedr. tidlig innsats og forebygging

4.2 UTFORDRINGSBILDE

Systemnivå

- Tverrfaglige samarbeidsfora «lever sitt eget liv» - lite felles strukturer og rutiner, lite sammenheng mellom disse, personavhengig
- Tjenesteapparatet er for oppstykket og lite koordinert, vi må tenke mer familieperspektiv i stedet for barneperspektivet isolert sett
  - Ingen tjeneste har helhetlig oversikt over familiers hjelpebehov, og hvilke instanser som hjelper med hva
  - Tiltak rundt barn og familier er sektorisert
  - Barnevernet og NAV for lite integrert i tjenesteapparatet
- Retten til IP og koordinator er knyttet til helse- og omsorgstjenesteloven – tenker vi for «helserelatert» til bruken av dette? Familier med psykososiale utfordringer kan også ha behov
- Samarbeidet med frivilligheten rundt barn og unge er ikke systematisert nok, vi kan hente større gevinst ved å samarbeide tettere

- Forebyggende tiltak i skoler og barnehager er ulike, det er ikke felles tiltak for kommunen som helhet
- Handlingsveilederen «Fra magesfølelse til handling» er ikke implementert bredt nok og godt nok i tjenestene/ellers i kommunen
- Koordinator-rollen og bruken av individuell plan fungerer ikke som ønsket og er personavhengig
- Foreldrerådgiverne er i liten grad i virksomhet på enhetene – lavterskel foreldrerådgivning mangler per i dag
- Kommunen har implementert deler av BTI-modellen gjennom handlingsveilederen Fra magesfølelse til handling, men ikke hele modellen på alle tre nivå;
  - Overordnede planer for arbeidet på kommunenivå
  - Strukturer for koordinering av den tverrfaglige innsatsen (koordineringsansvar)
  - Verktøy/handlingsveileder som skal benyttes av alle ansatte
- Økende grad av psykisk uhelse blant ungdommer - har vi gode nok strukturer for psykisk helsehjelp for barn og unge?
- Flere parallelle prosjekter i kommunen med tilnærmet samme mandat/formål, men som ikke er samkjørte
- Har vi gode nok rutiner for kartlegging av barnets situasjon i tjenester som møter foreldre?
- Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt som mottar mer enn halvparten av samlet inntekt gjennom offentlige overføringer, var på 64% i 2019 i Selbu kommune. Tallet har økt de siste årene, og er høyere enn fylkesgjennomsnittet. Det betyr at NAV er i kontakt med mange familier i lavinntekt

Individnivå

- Taushetsplikten og ulik bruk/forståelse av denne. Ulikt lovverk og ulik håndtering vedr. innhenting av samtykke etc.
- Sektorisert tankegang rundt målgruppen
- Kulturen for tverrfaglig samhandling er ulik på ulike enheter – personavhengig hvor mye det tenkes og praktiseres tverrfaglig samarbeid
- Ansatte kjenner tjenestene for dårlig på tvers – ikke oversikt over hvilket hjelpetilbud vi har/kan koble på, vi utnytter ikke ressursene våre godt nok

4.3 MULIGE TILTAK

Systemnivå

- Innføring av «Introduksjonsprogram» for alle nytilsatte i tjenester rundt barn, unge og familier (se Larvik kommune)
- Et forum på systemnivå som ivaretar utvikling av det tverrfaglige arbeidet i kommunen. Iverksette tiltak på tvers av tjenester og sektorer for å kontinuerlig forbedre arbeidet, og holde tverrfaglig samarbeid på dagsordenen
- Bred kartlegging av kommende foreldre under svangerskapsoppfølging om egen oppvekst/tilknytningserfaringer - forhindre generasjonsoverføring av problemer (se Sarpsborgmodellen).
- Bedre forankring og implementering av handlingsveilederen Fra magefølelse til handling, og bruk av Nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge i den forbindelse
- Tettere/felles oppfølging helsestasjon og barnehage
  - Kartlegging etter en bestemt modell av alle nye barn i barnehagen hver høst?
  - Mer samarbeid rundt konsultasjoner (årskontroller ved helsestasjonen)
  - Samarbeid om foreldregrupper/foreldrerådgivning på lavterskelnivå? Se opp mot PMTO og foreldrekurs som jordmor har
- «Nyinnflyttermøte» på alle skoler og barnehager, inspirert av SAMBA-prosjektet. Kan også brukes opp mot alle 1. klassinger. Kartlegging av behov for oppfølging, koble på fritidsaktiviteter etc.
- «Foreldreskole» (Se Storhamar skole, Toppåsen skole, Vestbyen skole) – få med foreldre på laget – informasjon og kompetanseheving, holdninger og verdier
- Tiltaksoversikt over kommunens hjelpeinstanser og tiltak – for innbyggere og ansatte
- Tett oppfølging og systematisering av fravær gjennom hele forløpet allerede fra barnehagenivå, felles rutiner på overføring av slik informasjon
- Familiekoordinator/familiekontakt for familier. Denne må ses opp mot eksisterende koordinator-rolle for personer med individuell plan/ansvarsgruppe
- Familietjeneste/Familieteam som jobber helhetlig opp mot familier ved behov – forebyggende, lavterskel, tidlig inn – bruke ressursene vi allerede har i kommunen
- System for helhetlig kartlegging av familier med sammensatte hjelpebehov, på alle livsområder (se Asker velferdsrab), og utarbeide familieplaner fremfor planer knyttet til enkeltbarn/foreldre

- Endre organiseringen av tjenestene, slik at tjenester for barn, unge og familier er samlet under samme ledelse
- Felles møter for alle ledere som jobber med barn/unge (Tverrfaglig forum) med statuser, info på tvers etc.
- Felles modell for kommunen (Selbumodell) som viser gangen i hvordan det skal jobbes rundt utsatte barn, unge og familier («rød tråd»). Denne bør inkludere en tiltaksbank, oversikt over tverrfaglige samarbeidsarenaer og rutinebeskrivelser for arbeidet – og gjøres kjent for ansatte, innbyggere og frivillighet
- Felles møtemal og referat for tverrfaglige samarbeidsfora
- Utarbeide tverrfaglige samtykkeskjema (digitalisert og med digital signering?)

Individnivå

- Fagdager på tvers av kommunens tjenester for å bli bedre kjent med hverandre og hverandres oppgaver/ansvarsområde
- Hospiteringsordning på tvers av tjenester for innblikk i hverandres arbeid
- Kompetansehevingstiltak i ansattgruppen rundt diverse tematikk
- Holdningsarbeid knyttet til tverrfaglig samhandling og medvirkning

